

## РОЗВИТОК КРАУДФАНДИНГУ У КОНТЕКСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНО-ВІДПОВІДАЛЬНОГО БІЗНЕСУ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ХАРКІВСЬКОГО РЕГІОНУ

**Шкурупій К. В.**, студентка 1 курсу магістратури, кафедра Підприємництва та бізнес-адміністрування Навчально-наукового інституту економіки і менеджменту

**Димченко О. В.**, проф., д.е.н., завідувач кафедри Підприємництва та бізнес-адміністрування

*Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова*

На сьогодні, підприємницька діяльність дуже важлива для України. Підприємства забезпечують стійкість та розвиток економічної системи в країні, задовольняють потреби споживачів у різних сферах діяльності, вирішують проблему безробіття в країні та сприяють подальшому розвитку великої кількості провідних галузей, наприклад – краудфандингу [1]. Актуальність теми розвитку краудфандингу обумовлюється тим, що на території України переважно фінансуються соціальні та бізнес-проекти приватними інвесторами, грантодавцями тощо. Краудфандинг у свою чергу на території західних країн розповсюдився доволі швидко. За допомогою нього створюються та розвиваються стартапи й ініціативи, які забезпечують реалізацію бізнес-ідей та у найкращому випадку для них – прибуток та розвиток діяльності.

Взагалі, краудфандинг – це інструмент колективного фінансування, що функціонує на просторах Інтернету за допомогою спеціальних платформ (місце розміщення проєктів або ідей), може бути: без винагороди або з винагородою, тобто, профінансував відповідний проєкт, можна отримати фірмові подарунки від бізнес або соціального проєкту.

Щодо ситуації у Харківському регіоні, то з травня 2021 року у Харкові було офіційно відкрито платформу соціальних ініціатив містян «Моє місто Харків» [2]. Дана платформа функціонує на основі інструменту – краудфандингу, що спрямований на реалізацію соціальних проєктів. На платформі можна розмістити проєкт, який має одноразовий характер, тобто початок і кінець проєкту зазначені одразу, або проєкт, який й надалі, завдяки фінансуванню, буде продовжувати свою роботу як бренд або соціальне підприємництво. Усі проєкти націлені на подолання проблем груп населення, а не конкретної людини.

Функціонування платформи відбувається завдяки фінансуванню ІТ компанії. Діяльність компанії у рамках платформи позиціонується як соціальна відповідальність, таким чином, ІТ-компанія підтримує соціальні ініціативи містян, які вирішують загальноміські проблеми. Також, є можливість стати партнерами платформи «Моє місто»: бізнес, громадські організації та інші зацікавлені особи. У Харкові підтримують платформу як приватні підприємці,

так і громадські організації й бізнес. Партнери можуть підтримувати фінансово функціонування платформи або конкретні проєкти, проблему яких дане підприємство хоче вирішити. Можна обрати роль, яку будете виконувати: автор, спонсор, волонтер, ментор та глядач.

Проєкти платформи групуються за відповідними сферами, такі як: дороги та транспорт, екологія, благоустрій, спорт та здоров'я, благодійність, економіка, туризм, культура, освіта. Тим самим корелюють із великою кількістю цілей сталого розвитку. На сьогодні, тема сталого розвитку набуває все більшого значення для світу та України загалом: створюються спеціальні заклади, громадські організації та фонди підтримки до відповідних цілей сталого розвитку.

Сталий розвиток – це розвиток країн, світу, сфер життя, що в майбутньому не завдаватимуть негативного впливу наступному поколінню, а сприятиме процвітанню та розвитку. Соціально-відповідальне ведення бізнесу наразі є однією з найважливіших складових сталого розвитку: турбування про екологію, гендерну рівність, освіту населення, ліквідація економічних проблем, зокрема проблеми безробіття, шляхом створення робочих місць, та розв'язання соціальних проблем, що турбують містян.

Харків – місто, яке піклується про сталий розвиток та соціально-відповідальне ставлення до різних сфер життя. Стратегія розвитку Харкова налічує ключові цілі, які пов'язані з розвитком та підтримкою: інфраструктури, підприємництва, екології, освіти тощо. Виокремлюючи підприємництво, можна виділити й розвиток його соціально-відповідального ставлення до країни, населення, сфер життя. На разі, підприємства не тільки отримують вигоду від надання послуг або продажу, а й від особистого внеску до розвитку країни й міста у вигляді підтримки соціальних ініціатив.

Платформа «Мое Місто» відкрила свій початок в Одесі, майже 6 років тому, на сьогодні, діяльність Харківської платформи акумулює сили обох платформ та позиціонується у Харкові як перша краудфандингова платформа та відповідно соціальна відповідальність бізнесу. Проєкти на платформі передбачають вирішення й екологічних проблем – переробка банерів у продукцію (сумки, одяг, гаманці) як початок соціального підприємництва. А також підтримка безхатніх тварин, бо на сьогодні, у Харкові та інших великих містах України є актуальною проблема безпритульних тварин [3]. Підтримка відбувається у вигляді вироблення спеціальних спікерів, для продажу у закладах харчування м. Харкова, а отримані кошти будуть перенаправлені у притулки для тварин, благодійність – закупівля обладнання у центр для людей, що не мають особистого житла, освіту – спеціалізовані курси та навчання правового спектру тощо. Тому, вклад бізнесу у платформу та підтримку проєктів трактується як соціальна відповідальність.

Розвиток соціального підприємництва у різних сферах діяльності за допомогою платформи дуже цікава опція, тому що вирішуючи проблему, що турбує багатьох людей, можна отримати й особисту вигоду, наприклад переробка матеріалів, розвиток особистого бренду таким чином. Стартовий капітал можна зібрати завдяки платформі, знайти однодумців та створити

команду. Перебування даного проєкту на сайті платформи дозволить багатьом мешканцям дізнатись про його існування, ознайомитись детально та отримати від зацікавлених осіб допомогу в його реалізації.

На даний момент необхідно розвивати культуру та можливості краудфандингу, поширюючи досвід серед мешканців м. Харкова. створити зрозумілі та прозорі алгоритми функціонування платформи задля підвищення довіри до даного інструменту, сформувати ком'юніті активних мешканців, громадських об'єднань, бізнесу, органів студентського самоврядування, які бажають розвивати та покращувати своє місто, створити необхідні інструменти для якісної реалізації проєктів.

Соціально-відповідальний бізнес може допомагати у таких напрямках:

1. Освіта населення.
2. Залучення проєктів на платформу.
3. Взаємодія та налагодження комунікації з партнерами.
4. Промоція.
5. Менторська підтримка.
6. Формування та розвиток амбасадорів.

Враховуючи важливість розвитку краудфандингу для мешканців, бізнесу, влади, проаналізувавши роботу платформи краудфандингу «Мое місто» Харків, можна зробити висновок, що соціально-відповідальне ведення бізнесу необхідне та важливе для сталого розвитку міста Харкова та України.

Література:

1. Димченко О. В. Регіональні центри підприємницької діяльності як складова сталого розвитку економіки України / О. В. Димченко, К. В. Шкурупій // Комунальне господарство міст. Серія : Економічні науки. - 2019. - Т. 7. - С. 37-42. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/kgm\\_econ\\_2019\\_7\\_153\\_8](http://nbuv.gov.ua/UJRN/kgm_econ_2019_7_153_8).
2. Платформа краудфандингу «Мое місто» Харків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://kharkiv.mycity.one>
3. Шкурупій К. В. Проблеми ведення малого та середнього бізнесу в Україні. Ключ до вирішення проблеми безробіття / К. В. Шкурупій // Комунальне господарство міст. Серія : Економічні науки. - 2019. - Вип. 2. - С. 58-62. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/kgm\\_econ\\_2019\\_2\\_12](http://nbuv.gov.ua/UJRN/kgm_econ_2019_2_12).

## **РОЗВИТОК В'ЇЗНОГО ТУРИЗМУ: РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ**

**Шмагло А. І.**, II курс другого (магістерського) рівня факультету туризму

**Чорна Л. В.**, доцент кафедри туризмознавства і краєзнавства, кандидат педагогічних наук

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника*

У непростих умовах початку третього десятиліття XXI століття, обумовлених стрімким поширенням пандемії та її негативному впливові на всі сфери господарювання нашої країни, не втрачає актуальності питання розвитку